

TILSKIPUN RÁÐSINS 92/91/EBE

frá 3. nóvember 1992

um lágmarkskröfur um umbætur er varða öryggi, hollustuhætti og heilsu starfsmanna í jarðefnanámi með borunum (ellefta sértilskipun í skilningi 1. mgr. 16. gr. tilskipunar 89/391/EBE)

RÁÐ EVRÓPUBANDALAGANNA HEFUR,

með hliðsjón af stofnsáttmála Efnahagsbandalags Evrópu, einkum 118. gr. a,

með hliðsjón af tillögu framkvæmdastjórnarinnar ⁽¹⁾, sem samin var í samráði við nefndina um öryggi og hollustuhætti við námugróft og annað jarðefnanám,í samvinnu við Evrópuþingið ⁽²⁾,með hliðsjón af álitni efnahags- og félagsmálanefndarinnar ⁽³⁾,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

Í 118. gr. a í sáttmálanum er kveðið á um að ráðið skuli, með tilskipunum, samþykkja lágmarkskröfur til að stuðla að úrbótum, einkum á vinnuumhverfi, til að tryggja betur öryggi og heilsu starfsmanna.

Samkvæmt þessari grein ber að forðast að setja stjórnunarlegar, fjárhagslegar og lagalegar skorður í slíkum tilskipunum sem hindra myndu stofnun og þróun lítilla og meðalstórra fyrirtækja.

Umbætur er varða öryggi, hollustuhætti og heilsu starfsmanna á vinnustöðum er markmið sem má ekki víkja fyrir hreinum efnahagssjónarmiðum.

Tilskipun ráðsins 89/654/EBE frá 30. nóvember 1989 um lágmarkskröfur varðandi öryggi og hollustu á vinnustöðum (fyrsta sértilskipun í skilningi 1. mgr. 16. gr. tilskipunar 89/391/EBE) ⁽⁴⁾ á ekki við um jarðefnanám.

Til að tryggja öryggi og heilsu starfsmanna er brýnt að farið sé að lágmarkskröfum þeim sem ætlað er að tryggja betur öryggi og hollustu starfsmanna í jarðefnanámi með borunum.

Starfsumhverfi þar sem jarðefnanám með borunum fer fram er mjög hættulegt fyrir starfsmenn.

⁽¹⁾ Stjtið. EB nr. C 32, 7. 2. 1991, bls. 7.

⁽²⁾ Stjtið. EB nr. C 280, 28. 10. 1991, bls. 79; og

Stjtið. EB nr. C 241, 21. 9. 1992, bls. 88.

⁽³⁾ Stjtið. EB nr. C 191, 22. 7. 1991, bls. 34.

⁽⁴⁾ Stjtið. EB nr. C 393, 30. 12. 1989, bls. 1.

Þessi tilskipun er sértilskipun í skilningi 1. mgr. 16. gr. tilskipunar ráðsins 89/391/EBE frá 12. júní 1989 um lögleiðingu ráðstafana er stuðla að bættu öryggi og heilsu starfsmanna á vinnustöðum ⁽⁵⁾. Ákvæði þeirrar tilskipunar gilda því að öllu leyti í sambandi við jarðefnanám með borunum, með fyrirvara um strangari og/eða sértækari ákvæði í þessari tilskipun.

Tilskipun þessi er skref í þá átt að gera hina félagslegu hlið innri markaðarins að veruleika.

SAMÞYKKT TILSKIPUN ÞESSA:

I. ÞÁTTUR

ALMENN ÁKVÆÐI

1. gr.

Efni

1. Með tilskipun þessari, sem er ellefta sértilskipunin í skilningi 1. mgr. 16. gr. tilskipunar 89/391/EBE, eru gerðar lágmarkskröfur um öryggi og heilsuvernd starfsmanna í jarðefnanámi með borunum, eins og skilgreint er í a-lið 2. gr.

2. Ákvæði tilskipunar 89/391/EBE gilda að fullu á öllu því sviði sem um er rætt í 1. mgr., samanber þó þrengri og/eða sérhæfðari ákvæði sem þessi tilskipun felur í sér.

2. gr.

Skilgreiningar

Í þessari tilskipun er merking eftirfarandi hugtaka sem hér segir:

a) *jarðefnanám með borunum* er öll iðnaðarstarfsemi þar sem fram fer:

— jarðefnanám, í þrengstu merkingu orðsins, með því að bora borholur, og/eða

⁽⁵⁾ Stjtið. EB nr. L 183, 29. 6. 1989, bls. 1.

- leit með það í huga að hefja slíkt nám, og/eða
- meðferð jarðefna með sölu í huga, en ekki forvinnsla efnanna;

b) *vinnustaður* er svæði sem ætlað er til að hýsa vinnuadstöðu innan athafnasvæðis sem tengist beinni og óbeinni starfsemi og mannvirkjum til jarðefnanáms með borunum, þar með talin íveruadstaða, þar sem hún er fyrir hendi, sem starfsmenn hafa aðgang að við vinnu sína.

II. ÞÁTTUR

SKYLDUR VINNUVEITENDA

3. gr.

Almennar skyldur

1. Til að gæta öryggis og heilsu starfsmanna skal vinnuveitandi gera nauðsynlegar ráðstafanir til að tryggja að:

- a) vinnustaðir séu hannaðir, byggðir, tækjum búnir, teknir í notkun, starfræktir og viðhaldið þannig að starfsmenn geti stundað vinnu þá sem þeim er falin án þess að öryggi þeirra og/eða heilsu og/eða annarra starfsmanna stafi hætta af;
- b) ábyrgðarmaður hafi eftirlit með mönnum vinnustöðum á meðan vinna stendur yfir;
- c) sérstaklega hættuleg störf séu eingöngu falin hæfum starfsmönnum og þau séu leyst af hendi í samræmi við gefin fyrirmæli;
- d) allar öryggisleiðbeiningar séu skiljanlegar öllum starfsmönnum sem í hlut eiga;
- e) viðeigandi aðstaða sé til að veita skyndihjálp;
- f) viðeigandi öryggisæfingar séu haldnar reglulega.

2. Vinnuveitandi skal tryggja að útbúið verði skjal, sem haldið er uppfærðu, um öryggi og heilsu, hér eftir kallað „öryggis- og heilsuskjalið“, sem uppfyllir viðeigandi kröfur sem mælt er fyrir um í 6., 9. og 10. gr. tilskipunar 89/391/EBE.

Öryggis- og heilsuskjalið skal einkum færa sönnur á:

- að hættan sem starfsmenn á vinnustað kunna að vera í hafa verið greind og metin,
- að fullnægjandi ráðstafanir verði gerðar til að ná markmiðum þessarar tilskipunar,

- að hönnun, notkun og viðhald vinnustaðar og búnaðar sé öruggt.

Öryggis- og heilsuskjalið skal útbúið áður en vinna hefst og það skal endurskoða ef meiriháttar breyting, stækkun eða umskipti hafa verið gerð á vinnustaðnum.

3. Ef starfsmenn margra fyrirtækja starfa á sama vinnustaðnum skal hver vinnuveitandi vera ábyrgur fyrir þeim málum sem að hans mönnum snúa.

Vinnuveitandi sem í samræmi við landslög og/eða venjur er í forsvari á vinnustað skal samhæfa framkvæmd allra ráðstafana sem snerta öryggi og heilsu starfsmanna og tilgreina í öryggis- og heilsuskjali sínu markmið samhæfingarinnar, auk ráðstafana og aðferða til að framkvæma þær.

Samhæfingin skal ekki hafa áhrif á ábyrgð einstakra vinnuveitenda eins og kveðið er á um í tilskipun 89/391/EBE.

4. Vinnuveitanda ber án tafar að tilkynna til lögbærra yfirvalda alvarleg slys og/eða dauðaslys og hættulegt ástand.

Ef nauðsyn krefur skal vinnuveitandi uppfæra öryggis- og heilsuskjalið þar sem ráðstafanir sem gerðar hafa verið eru skráðar til að forðast endurtekningu.

4. gr.

Varnir gegn bruna, sprengingum og heilsuspillandi andrúmslofti

Vinnuveitandi skal gera ráðstafanir og varúðarráðstafanir sem eru viðeigandi með tilliti til starfsmennar:

- til að koma í veg fyrir, finna og berjast gegn kviknun og dreifingu elds og sprenginga,
- og
- að koma í veg fyrir að sprengifimt og/eða heilsuspillandi efni safnist fyrir í andrúmsloftinu.

5. gr.

Undankomu- og björgunarbúnaður

Vinnuveitandi skal útvega og viðhalda viðeigandi undankomu- og björgunarbúnaði til að tryggja að starfsmenn geti á viðunandi hátt yfirgefið vinnustaðinn hratt og örugglega ef hætta steðjar að.

6. gr.

Samskipta-, viðvörunar- og hættuboðkerfi

Vinnuveitandi skal gera viðeigandi ráðstafanir til að útvega nauðsynleg viðvörunarkerfi og önnur samskiptakerfi til að

hægt sé að veita tafarlausa aðstoð ef nauðsyn krefur.

7. gr.

Upplýsingar til starfsmanna

1. Með fyrirvara um 10. gr. tilskipunar 89/391/EBE, skulu starfsmenn og/eða fulltrúar þeirra upplýstir um þær ráðstafanir sem gripið er til í sambandi við öryggi og hollustu á vinnustað, einkum þær sem tengjast framkvæmd 3. til 6. gr.

2. Upplýsingarnar skulu vera skiljanlegar starfsmönnum sem í hlut eiga.

8. gr.

Heilbrigðiseftirlit

1. Til að tryggja eftirlit með heilsu starfsmanna í samræmi við áhættuna sem starf þeirra felur í sér skal gera ráðstafanir í samræmi við landslög og/eða venjur.

2. Ráðstafanirnar sem um getur í 1. mgr. skulu fela það í sér að sérhverjum starfsmanni sé heimilt eða skylt að gangast undir heilbrigðiseftirlit með reglulegu millibili áður en honum eru falin þau störf sem tengjast starfseminni sem um getur í 2. gr. og síðan með reglulegu millibili.

3. Heimilt er að heilbrigðiseftirlitið fari fram á vegum heilbrigðiskerfis landsins.

9. gr.

Samráð við starfsmenn og þátttaka þeirra

Vinnuveitendur skulu hafa samráð við starfsmenn og/eða fulltrúa þeirra í samræmi við 11. gr. tilskipunar 89/391/EBE um mál sem tilskipun þessi tekur til.

10. gr.

Lágmarkskröfur um öryggi og heilbrigði

1. Vinnustaðir sem þegar eru í notkun fyrir þann dag sem þessi tilskipun kemur til framkvæmda eins og um getur í 1. mgr. 12. gr. skulu uppfylla lágmarkskröfur um öryggi og heilbrigði sem mælt er fyrir um í viðaukanum.

2. Vinnustaðir sem eru í notkun fyrir þann dag sem þessi tilskipun kemur til framkvæmda, eins og um getur í 1. mgr. 12. gr., skulu uppfylla þær lágmarkskröfur um öryggi og heilbrigði sem mælt er fyrir um í viðaukanum eins fljótt og auðið er og eigi síðar en fimm árum eftir þann dag.

3. Ef gerðar eru breytingar á vinnustað, hann stækkaður eða umskipti gerð á honum eftir daginn sem þessi tilskipun kemur til framkvæmda eins og um getur í 1. mgr. 12. gr., skal vinnuveitandi gera nauðsynlegar ráðstafanir til að sjá til þess að breytingar þessar, stækkanir eða umskipti séu í samræmi við samsvarandi lágmarkskröfur sem mælt er fyrir um í viðaukanum.

III. ÞÁTTUR

ÖNNUR ÁKVÆÐI

11. gr.

Breytingar á viðaukum

Breytingar á viðaukum, af tæknilegum toga einvörðungu, í samræmi við:

- tilskipanir sem samþykktar eru á sviði tæknilegrar samhæfingar og stöðlunar vegna jarðefnanáms með borunum, og/eða
- tækniframfarir, breytingar á alþjóðareglum eða tæknilýsingu auk nýrra uppgötvana á sviði jarðefnanáms með borunum,

skulu teknar upp í samræmi við málsmeðferðina sem um getur í 17. gr. tilskipunar 89/391/EBE.

12. gr.

Lokaákvæði

1. Aðildarríkin skulu samþykkja nauðsynleg lög og stjórnisýslufyrirmæli til að fara að tilskipun þessari eigi síðar en 24 mánuðum eftir samþykkt hennar. Þau skulu tilkynna það framkvæmdastjórninni þegar í stað.

2. Þegar aðildarríkin samþykkja ráðstafanirnar sem um getur í 1. mgr. skal vera í þeim tilvísun í þessa tilskipun eða þeim fylgja slík tilvísun þegar þær verða birtar opinberlega. Aðildarríkin skulu setja nánari reglur um slíka tilvísun.

3. Aðildarríkin skulu senda framkvæmdastjórninni helstu ákvæði úr landslögum sem hafa verið samþykkt eða verða samþykkt um málefni sem tilskipun þessi nær til.

4. Aðildarríki skulu gefa framkvæmdastjórninni skýrslu fimmta hvert ár um hver reynslan hefur orðið af framkvæmd ákvæða þessarar tilskipunar, þar sem fram komi sjónarmið vinnuveitenda og starfsmanna.

Framkvæmdastjórnin skal upplýsa Evrópuþingið, ráðið, efnahags- og félagsmálanefndina, nefndina um öryggi, hollustuhætti við námugróft og annað jarðefnanám og ráðgjafarnefndina um öryggi, hollustuhætti og heilsuvernd á vinnustöðum, um þessi efni.

13. gr.

Tilskipun þessari er beint til aðildarríkjanna.

Gjört í Brussel 3. nóvember 1992.

Fyrir hönd ráðsins,

DENTON OF WAKEFIELD

forseti.

VIÐAUKI

**LÁGMARKSKRÖFUR UM ÖRYGGI OG HOLLUSTU EINS OG UM GETUR
Í 10. GR. ÞESSARAR TILSKIPUNAR****Almenn athugasemd**

Þær kröfur sem mælt er fyrir um í viðauka þessum gilda alltaf þegar það er nauðsynlegt vegna staðhátta á vinnustað, þeirrar starfsemi sem stunduð er, aðstæðna eða aðsteðjandi hættu.

*A. HLUTI***Sameiginlegar lágmarkskröfur sem gilda um vinnustaði á landi og á hafi úti**

1. *Stöðugleiki og traustleiki*

Vinnustaðir skulu þannig hannaðir, byggðir, reistir, starfræktir, þeim stjórnað og viðhaldið að þeir þoli þau umhverfisáhrif sem búast má við að verki á þá.

Byggingarlag þeirra og traustleiki skal vera í samræmi við notkun þeirra.
2. *Eftirlit og stjórnun*
  - 2.1. Skipulag vinnustaðar
    - 2.1.1. Vinnustaðir skulu þannig skipulagðir að nægileg vernd sé gegn hættum. Þeim skal haldið hreinum og hættuleg efni og leifar fjarlægðar eða hafðar undir eftirliti í því skyni að vernda heilsu starfsmanna.
    - 2.1.2. Vinnustöðvar skulu hannaðar og byggðar í samræmi við vinnuvistfræðisjónarmið, að teknu tilliti til þess að nauðsynlegt er fyrir starfsmenn að geta framkvæmt þau störf sem inna skal af hendi á vinnustöðinni.
    - 2.1.3. Svæði þar sem hætta er mjög mikil skulu merkt og viðvörunarmerkjum komið fyrir.
  - 2.2. Ábyrgðarmaður

Ábyrgðarmaður sem hefur hæfni og getu sem nauðsynleg er til að leysa af hendi þessa skyldu í samræmi við landslög og/eða venjur og sem hefur verið skipaður af vinnuveitanda skal ætíð vera í forsvari á hverri vinnustöð þegar starfsmenn eru á staðnum.

Vinnuveitandi má sjálfur axla ábyrgð á vinnustað, eins og um getur í fyrstu málsgrein, hafi hann sérfræðikunnáttu og hæfni sem nauðsynleg er til að leysa af hendi þessa skyldu í samræmi við landslög og/eða venjur.
  - 2.3. Eftirlit

Til að tryggja öryggi og heilbrigði starfsmanna við alla starfsemi sem fer fram skal viðhafa nauðsynlegt eftirlit framkvæmt af mönnum sem hafa sérfræðikunnáttu og hæfni til þess í samræmi við landslög og/eða venjur eftir að hafa verið skipaðir af vinnuveitanda eða fyrir hans hönd og starfi á hans vegum.

Vinnuveitandinn má sjálfur taka að sér eftirlitið sem um getur í fyrstu og annarri undirgrein hafi hann sérfræðikunnáttu og hæfni sem er nauðsynleg til þess, í samræmi við landslög og/eða venjur.
  - 2.4. Hæfir starfsmenn

Á hverjum vinnustað þar sem starfsmenn eru við vinnu skulu vera nægilega margir starfsmenn með nauðsynlega hæfni, reynslu og þjálfun til að leysa af hendi þau verkefni sem þeim eru falin.
  - 2.5. Upplýsingar, leiðbeiningar og þjálfun

Starfsmenn þurfa að fá nauðsynlegar upplýsingar, leiðbeiningar, þjálfun og endurþjálfun til að tryggja heilbrigði þeirra og öryggi.

Vinnuveitandi skal tryggja að starfsmenn fái skiljanlegar leiðbeiningar svo þeir stofni ekki eigin öryggi og heilsu svo og annarra starfsmanna í hættu.
  - 2.6. Skriflegar leiðbeiningar

Á hverjum vinnustað skulu samdar skriflegar leiðbeiningar þar sem tilgreindar eru reglur sem fara skal eftir til að tryggja heilbrigði og öryggi starfsmanna og örugga notkun búnaðar.

Í þeim skulu vera upplýsingar um notkun neyðarbúnaðar og um aðgerðir sem grípa skal til í neyðartilvikum á eða nálægt vinnustað.

2.7. Öruggar starfsaðferðir

Beita skal örugum starfsaðferðum við öll störf á hverjum vinnustað.

2.8. Vinnuleyfi

Ef þess er krafist samkvæmt öryggis- og heilsuskjalinu skal tekið upp kerfi fyrir umsýslu með vinnuleyfi til að leysa af hendi bæði hættuleg störf og venjubundin og hættulaus störf sem geta tengst öðrum störfum sem eru afar hættuleg.

Einstaklingur sem er í forsvari skal gefa út vinnuleyfi áður en störf hefjast þar sem tilgreind eru þau skilyrði sem uppfylla skal og þær öryggisráðstafanir sem gera skal áður en starf hefst, á meðan það stendur yfir og eftir að því lýkur.

2.9. Regluleg endurskoðun öryggis- og heilbrigðisráðstafana

Vinnuveitandi skal tryggja að ráðstafanirnar sem gerðar eru í því skyni að vernda heilsu og tryggja öryggi starfsmanna, þar með talin kerfi til að stjórna öryggismálum og hollustuháttum, séu endurskoðaðar reglulega til að tryggja að farið sé eftir ákvæðum þessarar tilskipunar.

3. Vél- og rafbúnaður og stöðvar

3.1. Almennt

Þegar vél- og rafbúnaður er valinn, settur upp, tekinn í notkun, starfræktur og viðhaldið skal það gert þannig að hliðsjón sé höfð af öryggi og heilsu starfsmanna, að teknu tilliti til ákvæða þessarar tilskipunar og tilskipunar 89/392/EBE⁽¹⁾ og 89/655/EBE⁽²⁾.

Ef slíkan búnaður er að finna innan svæða þar sem hætta er á sprengingum ef eldur kviknar í gasi, gufum eða rokgjörnum vökvum sem þar eru eða líklegt er að þar sé að finna verður búnaðurinn að henta til notkunar á svæðinu.

Búnaður skal, ef nauðsyn krefur, vera með hentugum hlífum og tækjum til að bregðast við bilunum.

3.2. Sérákvæði

Vélbúnaður og stöðvar skulu vera nægilegar sterkar og lausar við hönnunargalla og henta til þeirra nota sem þeim er ætlað.

Rafbúnaður og stöðvar skulu vera nægilega stórar og aflmiklar til þeirra nota sem þeim er ætlað.

4. Viðhald

4.1. Almennt viðhald

Gera skal hentuga áætlun til að framkvæma kerfisbundna skoðun, viðhald og, ef við á, prófanir á vél- og rafbúnaði og stöðvum.

Allt viðhald, skoðanir og prófun á hverjum hluta stöðvarinnar og búnaðarins skal framkvæmt af manni sem er til þess hæfur.

Halda skal skýrslur um skoðanir og prófanir og skulu þær varðveittar á viðeigandi hátt.

4.2. Viðhald öryggisbúnaðar

Öryggisbúnaði skal að staðaldri haldið í nothæfu og góðu ástandi.

Viðhald skal fara fram með hliðsjón af þeirri starfsemi sem fram fer.

5. Eftirlit með borholum

Hentugur búnaður til eftirlits með borholum skal vera fyrir hendi þegar starf við borholur fer fram í því skyni að koma í veg fyrir sprengingar.

Þegar slíkum búnaði er komið fyrir skal tekið tillit til starfsaðstæðna á borunarstað.

6. Vörn gegn skaðlegum lofttegundum og sprengihættu

6.1. Gera skal ráðstafanir til að meta hvort skaðleg og/eða hugsanlega sprengifim efni eru í andrúmslofti og mæla styrk slíkra efna.

⁽¹⁾ Stjútíð. EB nr. L 183, 29. 6. 1989, bls. 9. Tilskipuninni var breytt með tilskipun 91/368/EBE (Stjútíð. EB nr. L 198, 22. 7. 1991, bls. 16).

⁽²⁾ Stjútíð. EB nr. L 193, 30. 12. 1989, bls. 13.

Sé þess krafist í öryggis- og heilsuskjalinu skal sjá fyrir eftirlitsbúnaði til að mæla gasstyrk á tilteknum stöðum sjálfvirkt og samfellt, sjálfvirkum viðvörðunarbúnaði og búnaði til að rjúfa afl sjálfvirkt af rafstöðvum og brunahreyflum.

Ef sjálfvirkar mælingar eru gerðar skulu mæld gildi skráð og varðveitt með þeim hætti sem skilgreint er í öryggis- og heilsuskjalinu.

6.2. Vörn gegn skaðlegum efnum í andrúmslofti

6.2.1. Ef skaðleg efni myndast eða kunna að safnast saman í andrúmsloftinu skal grípa til viðeigandi ráðstafana til að tryggja að þau séu hreinsuð upp við upphafsstað þeirra og þau fjarlægð.

Með kerfinu skal vera hægt að dreifa slíku skaðlegu andrúmslofti þannig að starfsmönnum stafi ekki hætta af því.

6.2.2. Með fyrirvara um tilskipun 89/656/EBE⁽¹⁾ skal viðeigandi öndunar- og endurlífgunarbúnaður vera fyrir hendi á svæðum þar sem starfsmenn starfa í andrúmslofti sem er hættulegt heilsu manna.

Í slíkum tilvikum skulu nægilega margir starfsmenn sem eru þjálfaðir í að nota búnað af þessu tagi vera tiltækir.

Búnaðurinn skal geymdur og honum haldið við á viðeigandi hátt.

6.2.3. Ef brennisteinsvetni eða aðrar eittraðar lofttegundir eru eða kunna að vera í andrúmslofti skulu lögbær yfirvöld hafa aðgang að varnaráætlun þar sem fram kemur hvaða varnarbúnaður er fyrir hendi og hvaða forvarnarráðstafanir hafa verið gerðar.

6.3. Varnir gegn sprengihættu

6.3.1. Allar nauðsynlegar ráðstafanir skulu gerðar til að koma í veg fyrir að sprengifimt loft myndist og safnist upp.

6.3.2. Á svæðum þar sem sprengihætta er skal grípa til allra nauðsynlegra ráðstafana til að koma í veg fyrir að kvikni í sprengifimu andrúmslofti.

6.3.3. Gera skal áætlun um fyrirbyggjandi aðgerðir gegn sprengingum þar sem greint er frá þeim búnaði og ráðstöfunum sem krafist er.

7. Undankomuleiðir og neyðarútgangar

7.1. Undankomuleiðum og neyðarútgöngum skal ávallt haldið ótepptum og skal leiðin liggja sem beinast út undir bert loft eða á öruggan stað, öruggan mótsstað eða öruggan brottflutningsstað.

7.2. Öllum starfsmönnum skal vera unnt að yfirgefa vinnustað sinn í skyndi og á sem öruggastan hátt ef hætta kemur upp.

7.3. Fjöldi undankomuleiða og neyðarútganga, staðsetning þeirra og stærð skulu miðast við notkun, útbúnað og stærð vinnustaða, og þann mannfjölda sem þar getur mestur orðið.

Afþreyingar- og hvíldarherbergi skulu að minnsta kosti hafa tvær aðskildar flóttaleiðir sem eru eins langt hvor frá annarri og unnt er og liggja til öruggs svæðis, öruggs mótsstaða eða brottflutningsstaða.

7.4. Neyðardyr skulu opnast út en ef það er ógerlegt skulu þær vera með rennihurð.

Óheimilt er að læsa neyðarhurð eða festa hana þannig að hún verði ekki auðveldlega og tafarlaust opnuð af hverjum þeim sem nota þarf hana í neyð.

7.5. Auðkenna skal sérstakar undankomuleiðir og neyðarútganga með skiltum í samræmi við þær innanlandsreglur sem settar hafa verið til að framfylgja tilskipun 92/58/EBE⁽²⁾.

7.6. Neyðarhurðum má ekki læsa.

Undankomuleiðir og neyðarútgangar, svo og aðkomuleiðir og dyr að þeim, skulu ávallt vera greiðar þannig að þær megi hindrunarlaust nota hvenær sem er.

7.7. Þar sem lýsingar er þörf í neyðarútgöngum og á undankomuleiðum skal vera fullnægjandi neyðarlýsing ef strauðlaust verður.

⁽¹⁾ Stjútíð. EB nr. 393, 30. 12. 1989, bls. 18.

⁽²⁾ Stjútíð. EB nr. 245, 26. 8. 1992, bls. 23.

8. *Loftræsting á vinnustöðum innandyra*

- 8.1. Gera skal ráðstafanir til að tryggja, með hliðsjón af vinnuaðferðum og líkamlegri áreynslu starfsmanna, að nægilegt ferskt loft sé á vinnustöðum innandyra.

Ef útblástursviftur eru notaðar til loftræstingar skal þeim haldið gangfærum.

Nota skal búnað sem veitir viðvörðun um allar bilanir ef þess er þörf með tilliti til heilsu starfsmanna.

- 8.2. Ef notað er kerfi til að stjórna bæði raka og hita, eða vélrænt loftræstikerfi, ber að sjá til þess að það valdi starfsmönnum ekki óþægindum af dragsúgi.

Fjarlægja skal án tafar allar útfellingar og óhreinindi sem gætu mengað loftið og þannig stefnt heilsu starfsmanna í bráða hættu.

9. *Hiti innanhúss*

- 9.1. Á vinnutíma skal hiti þar sem vinna fer fram vera hæfilegur mönnum með hliðsjón af vinnuaðferðum og líkamlegri áreynslu starfsmanna.

- 9.2. Hiti í hvíldarherbergjum, vaktstofum, herbergjum þar sem hreinlætisaðstaða er, matstofum og sjúkrastofum skal henta hinu sérstaka hlutverki slíkra vistarvera.

- 9.3. Haga ber gluggum, þakljórum og skilveggjum úr gleri þannig að áhrifa sólskins gæti ekki í of miklum mæli á vinnustað með hliðsjón af eðli starfsmennar og vinnustaðarins.

10. *Gólf, veggir, loft og þök á vinnustöðum*

- 10.1. Á gólfum vinnustaða mega ekki vera neinar hættulegar upphækkningar, göt eða hallar, og skulu þau vera föst, stöðug og ósleip.

Vinnustaðir þar sem verkstöðvar eru skulu vera nægilega einangraðir með hliðsjón af eðli þeirrar vinnu sem þar fer fram og líkamlegri áreynslu starfsmanna.

- 10.2. Yfirborð á gólfum, veggjum og loftum vinnustaða skal vera þannig að ná megi viðunandi hreinlæti með þvotti og hreinsun.

- 10.3. Gagnsæir eða hálfagnsæir skilveggir, þar á meðal skilveggir sem eru að öllu leyti úr gleri, í vinnuherbergjum, í nágrenni vinnustaða og á leiðum er liggja að þeim eða frá skulu vera greinilega merktir og gerðir úr óbrothættu efni eða þannig fyrir komið að starfsmenn hvorki rekist á skilveggina né verði fyrir meiðslum ef þeir brotna.

- 10.4. Ekki má heimila aðgang að þökum gerðum úr efnum sem eru ekki af fullnægjandi styrk nema notaður sé búnaður til þess að þar megi vinna á öruggan hátt.

11. *Dagsbirta og lýsing*

- 11.1. Vinnustaðir skulu allir hafa lýsingu sem getur lýst nægilega til að tryggja öryggi og hollustu þeirra sem þar eru.

- 11.2. Á vinnustöðum skal vera svo mikil dagsbirta sem kostur er og skulu þeir einnig búnir nægilegri lýsingu til að tryggja öryggi og heilsu starfsmanna, að teknu tilliti til loftslagsaðstæðna.

- 11.3. Búnaði til lýsingar í vinnuherbergjum og á göngum skal komið þannig fyrir að hann valdi starfsmönnum engri slyshættu.

- 11.4. Á vinnustöðum þar sem starfsmönnum er sérstök hættu búin ef lýsing bregst skal séð fyrir fullnægjandi neyðarlýsingu.

- 11.5. Búnaður til lýsingar skal vera þannig hannaður að tryggt sé að svæði þar sem framleiðsluefirlit fer fram, flóttaleiðir, hleðslustöðvar og hættuleg svæði séu lýst.

Á vinnustöðum þar sem menn eru einungis staddir endrum og eins takmarkast skyldan sem um getur í fyrstu málsgrein við þann tíma sem starfsmenn eru viðstaddir.

12. *Gluggar og þakljórar*

- 12.1. Gluggar, þakljórar og annar opnanlegur og festanlegur loftræstibúnaður skal þannig hannaður að starfsmönnum stafi ekki hættu af notkun hans.

Staðsetning þeirra má ekki geta valdið starfsmönnum hættu þegar gluggarnir eru opnir.

- 12.2. Mögulegt skal vera að hreinsa glugga og þakljóra án þess að það hafi í för með sér hættu.

13. *Hurðir og hlið*

- 13.1. Staðsetningu og fjölda hurða og hliða, stærð þeirra og efni í þeim skal miða við eðli og notkun viðkomandi herbergja eða svæða.
- 13.2. Gagnsæjar hurðir skulu merktar á viðeigandi hátt í hæfilegri hæð.
- 13.3. Snúningshurðir og hlið skulu vera gagnsæ eða með gagnsæjum spjöldum.
- 13.4. Ef gagnsæir eða hálf gagnsæir fletir hurða eða hliða eru ekki gerðir úr sérstöku öryggisefni og starfsmönnum getur stafað af því hætta ef hurðin eða hliðið skellist skal verja þessa fleti gegn broti.
- 13.5. Á rennihurðum skal vera öryggisbúnaður sem kemur í veg fyrir að þær losni af spori og falli niður.
- 13.6. Lúgur sem opnast upp á við skulu útbúnar þannig að þær geti ekki fallið óvænt til baka aftur.
- 13.7. Dyr á undankomuleiðum skulu merktar á viðeigandi hátt.
Þær skulu ávallt vera opnanlegar innan frá hvenær sem er án sérstakrar aðstoðar.
Þær skulu vera opnanlegar meðan starfsmenn eru á vinnustað.
- 13.8. Sé ekki örugg leið fyrir fótgangandi um hlið sem aðallega eru ætluð fyrir umferð ökutækja skulu vera við þau greinilega merktar dyr fyrir þá, sem umgangur er ávallt óhindraður um.
- 13.9. Dyr og hlið sem opnast og lokast vélrænt skulu vera þannig að starfsmönnum stafi ekki hætta af.
Á slíkum dyrum og hliðum skal séð fyrir neyðarbúnaði til stöðvunar sem er auðþekktanlegur og auðvelt að komast að og ef þau opnast ekki sjálfkrafa er straumlaust verður skal einnig unnt að opna þau handvirkt.
- 13.10. Þar sem keðjur og svipaður búnaður er notaður til að hindra aðgang til svæða skulu þær auðsjáanlegar og merktar á viðeigandi hátt með skiltum þar sem fram koma bönn og viðvaranir.

14. *Umferðarleiðir*

- 14.1. Unnt skal vera að komast að vinnustöðum án þess að það hafi hættu í för með sér og yfirgefa þá fljótt og örugglega í neyðartilviki.
- 14.2. Umferðarleiðir, þar með talið innbyggðir eða fastir stigar, hlaðstæði og -pallar, skal reikna út, staðsetja og útbúa þannig að fótgangandi og ökutæki geti notað þær vandkvæðalaust, með fullu öryggi og á þann hátt sem tilgangur þeirra segir til um, og þannig að starfsmönnum sem eru við vinnu í grennd við þær stafi ekki hætta af.
- 14.3. Rými á umferðarleiðum fyrir fótgangandi og flutning á vörum skal vera í samræmi við fjölda hugsanlegra notenda og þá starfsemi sem stunduð er.
Ef flutningatæki eru notuð á umferðarleiðum skal séð til þess að fótgangandi hafi fullnægjandi öryggisrými.
- 14.4. Umferðarleiðir fyrir ökutæki skulu vera í hæfilegri fjarlægð frá hurðum, hliðum, leiðum fyrir fótgangandi, göngum og stigum.
- 14.5. Umferðarleiðir skulu greinilega merktar til að tryggja öryggi starfsmanna.

15. *Hættusvæði*

- 15.1. Ef hættusvæði eru á vinnustöðum þar sem starfsmenn geta hrasað eða hlutir fallið vegna þess hvernig vinnu er háttáð skal afgirða þau eins og unnt er til að koma í veg fyrir aðgang óviðkomandi starfsmanna.
- 15.2. Gera skal viðeigandi ráðstafanir til að vernda þá starfsmenn sem hafa aðgang að slíkum hættusvæðum.
- 15.3. Hættusvæðin skulu greinilega merkt.

16. *Stærð og loftrými herbergja — vinnurými á vinnustöð*

- 16.1. Í vinnuherbergjum skal vera nægilegur gólfhlötur, hæð og loftrými til að starfsmenn geti stundað vinnu sína án þess að öryggi þeirra, heilbrigði og vellíðan sé í hættu.
- 16.2. Á vinnustöðvum skal vera nægilegt opið svæði þannig að starfsmenn hafi það vinnurými sem þeir þurfa til að stunda vinnu sína með öruggum hætti.

17. *Hvíldarherbergi*

17.1. Ef nauðsynlegt er með tilliti til öryggis eða heilsu starfsmanna, svo sem vegna eðlis starfsins eða mikils fjölda starfsmanna, skal veita þeim afnot af hvíldarherbergi sem greiður aðgangur er að.

Regla þessi gildir ekki ef starfsmenn starfa á skrifstofu eða í svipuðu vinnuherbergi þar sem sambærilegur kostur er á hvíld í vinnuhléum.

17.2. Hvíldarherbergi skulu vera nægilega stór og búin nægilega mörgum borðum og sætum með baki fyrir þann fjölda starfsmanna sem um er að ræða.

17.3. Í hvíldarherbergjum skulu gerðar viðeigandi ráðstafanir til að vernda þá sem ekki reykja fyrir óþægindum af völdum tóbaksreyks.

17.4. Ef hlé á vinnu eru tíð og reglubundin og hvíldarherbergi er ekki fyrir hendi skulu starfsmönnum ávallt, þegar þess er þörf með tilliti til öryggis þeirra og heilbrigði, veitt afnot af öðrum herbergjum þar sem þeir geta dvalist í vinnuhléi.

Gera ber viðeigandi ráðstafanir til að vernda þá sem ekki reykja fyrir óþægindum af völdum tóbaksreyks.

18. *Vinnustaðir utanhúss*

18.1. Skipuleggja skal vinnustöðvar, umferðarleiðir og aðrir staðir eða mannvirki undir beru lofti þar sem starfsmenn eru staddir vegna vinnu sinnar þannig að ekki stafi af hætta fyrir umferð fótgangandi eða ökutækja.

18.2. Vinnustaðir utanhúss skulu lýstir á fullnægjandi hátt ef dagsbirta nægir ekki.

18.3. Er starfsmenn vinna utanhúss skal vinnustöðin eins og kostur er skipulögð á þann hátt að:

- a) þeir séu í skjóli fyrir veðrum og ef með þarf varðir fyrir hlutum sem falla,
- b) þeir verði ekki fyrir svo miklum hávaða að valdið geti heilsutjóni, eða fyrir öðrum skaðlegum utanaðkomandi áhrifum, svo sem af lofttegundum, gufum eða ryki,
- c) þeir geti yfirgefið vinnustöð sína í skyndingu ef hætta kemur upp, eða að unnt sé að veita þeim aðstoð í skyndingu,
- d) ekki sé hætta á að þeir renni til eða detti.

19. *Þungaðar konur og konur með börn á brjósti*

Veita skal þunguðum konum og konum með börn á brjósti kost á að leggjast til hvíldar við viðeigandi aðstæður.

20. *Fatlaðir starfsmenn*

Þar sem við á skal skipuleggja vinnustaði þannig að tillit sé tekið til fatlaðra starfsmanna.

Þetta ákvæði gildir sérstaklega um dyr, ganga, stiga, baðklefa, handlaugar, salerni og vinnustaði sem fatlaðir starfsmenn vinna við eða nota sjálfir.

B. HLUTI**Sérstakar lágmarkskröfur sem gilda á vinnustöðum í landi**1. *Eldvarnir og slökkvistarf*

1.1. Alls staðar þar sem vinnustaðir eru hannaðir, byggðir, búnir tækjum, teknir í notkun, starfræktir eða viðhaldið skal gera ráðstafanir til að koma í veg fyrir að eldur komi upp og breiðist út frá þeim upptökum sem tilgreind eru í öryggis- og heilsuskjalinu.

Gera skal ráðstafanir til að slökkvistarf geti gengið hratt og örugglega fyrir sig.

1.2. Vinnustaðir skulu búnir viðeigandi slökkvitækjum og, ef nauðsyn krefur, reykskynjunar- og viðvörunarkerfum.

1.3. Ósjálfvirkur slökkvibúnaður skal vera innanhandar, einfaldur í notkun og, þar sem þörf krefur, varin fyrir skemmdum.

1.4. Varnaráætlunin þar sem fram kemur til hvaða forvarnarráðstafana skal gripið, í samræmi við 3., 4., 5. og 6. gr. þessarar tilskipunar, til brunavarna, eldskynjunar og slökkvistarfa ef eldur kviknar og breiðist út skal varðveitt á svæðinu.

- 1.5. Slökkvibúnaðurinn skal auðkenndur með skiltum í samræmi við þær innanlandsreglur sem settar hafa verið til að framfylgja tilskipun 92/58/EEB.
Skiltunum skal komið fyrir á viðeigandi stöðum og skulu þau vera varanleg.
2. *Fjarstýring í neyðartilvikum*
Ef þess er krafist í öryggis- og heilsuskjalinu skal vera hægt að stjórna tilteknum búnaði með fjarstýringu frá heppilegum stöðum ef neyðarástand skapast.
Búnaður ef þessu tagi skal innihalda tæki til að einangra og hreinsa borholur, stöðvar og leiðslur.
3. *Samskiptakerfi til almennra nota og til nota í neyðartilvikum*
  - 3.1. Sé þess krafist samkvæmt öryggis- og heilsuskjalinu, skal á hverjum vinnustað þar sem starfsmenn eru vera:
    - a) hljóð- og sjónrænt kerfi sem getur sent viðvörunarmerki til allra mannaðra hluta vinnustaðarins eftir þörfum;
    - b) hljóðkerfi sem heyrir greinilega í alls staðar innan stöðvarinnar þar sem starfsmenn eru oft viðstaddir.
  - 3.2. Aðstöðu til að gefa viðvörunarmerki skal komið fyrir á heppilegum stöðum.
  - 3.3. Þegar starfsmenn eru staddir á vinnustöðum sem eru ekki venjulega mannaðir skal koma fyrir viðeigandi samskiptakerfum til nota fyrir þá.
4. *Öruggir mótsstaðir og viðveruskrár*
Sé þess krafist samkvæmt öryggis- og heilsuskjalinu, skal tilgreina örugga mótsstaði, viðveruskrár skulu haldnar og grípa skal til nauðsynlegra ráðstafana þar að lútandi eftir þörfum.
5. *Brottflytnings- og undankomuaðferðir*
  - 5.1. Starfsmenn skulu þjálfaðir í viðeigandi aðgerðum í neyðartilvikum.
  - 5.2. Björgunarbúnaður skal hafður til taks á aðgengilegum og hentugum stöðum og vera tilbúinn til notkunar.
  - 5.3. Ef örðugt er að fara um brottflytningsleiðir og þar sem andrúmsloft kann að vera óhæft til innöndunar skulu vera fyrir hendi á vinnustaðnum sjálfstæð flóttatæki til tafarlausrar notkunar.
6. *Öryggisæfingar*
Halda skal öryggisæfingar með reglulegu millibili á öllum vinnustöðum þar sem starfsmenn eru venjulega viðstaddir.
Megintilgangur slíkra æfinga er að þjálfar og kanna getu starfsmanna sem hafa tilteknum skyldum að gegna ef neyðarástand skapast sem felur í sér notkun, meðhöndlun og starfrækslu neyðarbúnaðar, að teknu tilliti til þeirra viðmiðana sem mælt er fyrir um í öryggis- og heilsuskjalinu sem um getur í lið 1.1.
Þar sem við á skulu starfsmenn sem hafa verið skipaðir til þeirra starfa einnig æfðir í réttri notkun, meðhöndlun eða starfrækslu þessa búnaðar.
7. *Hreinlætisaðstaða*
  - 7.1. Búningsherbergi og fataskápar
    - 7.1.1. Starfsmönnum skulu veitt afnot af viðeigandi búningsherbergjum ef þeir eiga að vera í sérstökum vinnufötum og óæskilegt er af heilsufarsástæðum eða ekki sámið að þeir hafi fataskipti í öðrum herbergjum.
Búningsherbergi skulu vera auðveld aðgöngu, nægilega rúmgóð og sætum búin.
    - 7.1.2. Búningsherbergi skulu vera nægilega stór og útbún þannig að hver starfsmaður geti geymt föt sín í læstri hirslu meðan á vinnu stendur.
Ef aðstaður krefjast, svo sem vegna hættulegra efna, raka eða óhreininda, skulu vera sérstakir skápar fyrir vinnuföt og aðrir fyrir einkafatnað starfsmanna.
Unnt skal vera að þurrka blaut vinnuföt.
    - 7.1.3. Búningsherbergi karla og kvenna skulu vera aðskilin eða notkun þeirra aðskilin.
    - 7.1.4. Ef búningsherbergja er ekki þörf samkvæmt lið 7.1.1 skal hver starfsmaður hafa til umráða stað þar sem hann getur geymt föt sín.

7.2. Steypiböð og handlaugar

7.2.1. Ef eðli starfsins eða heilbrigðisaðstæður krefjast þess skal starfsmönnum séð fyrir viðeigandi klefum með fullnægjandi aðstöðu til steypibaða.

Baðklefar karla og kvenna skulu vera aðskildir eða notkun þeirra aðskilin.

7.2.2. Baðklefar skulu vera nægilega stórir til að hver starfsmaður geti baðast án truflunar við fullnægjandi hreinlætisaðstæður.

Til baða skal séð fyrir heitu og köldu rennandi vatni.

7.2.3. Ef baðklefa er ekki þörf samkvæmt lið 7.2.1 skal séð fyrir fullnægjandi og viðeigandi handlaugum með rennandi heitu og köldu vatni í grennd við vinnustað og búningsherbergi.

Handlaugar karla og kvenna skulu vera aðskildar eða notkun þeirra aðskilin ef þess er þörf af velsæmisástæðum.

7.2.4. Ef skilið er á milli baðklefa eða handlauga og búningsherbergja skal vera greiður gangur þar á milli.

7.3. Salerni og handlaugar

Starfsmenn skulu í grennd við vinnustað sinn, hvíldarherbergi, búningsherbergi og baðklefa eða handlaugar hafa aðgang að sérstakri hreinlætisaðstöðu með nægilegum fjölda salernisskála og handlauga.

Salerni karla og kvenna skulu vera aðskilin eða notkun þeirra aðskilin.

8. Skyndihjálpar og búnaður

8.1. Búnaður til skyndihjálpar skal henta þeirri starfsemi sem fram fer.

Séð skal fyrir einni eða fleiri sjúkrastofum

Greinilegar leiðbeiningar um skyndihjálpar skulu sýndar í þessum stofum til nota ef slys verða.

8.2. Í sjúkrastofum skulu vera nauðsynleg tæki og annar búnaður til að veita skyndihjálpar og skal aðgangur að þeim með sjúkrabörur vera greiður.

Þær skulu auðkenndar með skiltum í samræmi við þær innanlandsreglur sem settar hafa verið til að framfylgja tilskipun 92/58/EBE.

8.3. Einnig skal búnaður til að veita slösuðum skyndihjálpar vera alls staðar tiltækur þar sem þess er þörf vegna aðstæðna á vinnustað.

Þessi búnaður skal vera greinilega merktur og auðvelt skal vera að komast að honum.

8.4. Nægilegur fjöldi starfsmanna skal hafa hlotið þjálfun í notkun skyndihjálparbúnaðar sem er fyrir hendi.

9. Umferðarleiðir

Ef ökutækjum er ekið inn á vinnustaðinn skulu umferðarreglur settar eftir þörfum.

C. HLUTI

Almennar lágmarkskröfur sem gilda um vinnustaði á hafi úti

1. Ábending

2.1. Með fyrirvara um 2. mgr. 3. gr. skal vinnuveitandi, sem samkvæmt landslögum og/eða venju ber ábyrgð á vinnustöðum sem fjallað er um í þessum C-hluta, tryggja að öryggis- og heilsuskjalið sýni að gerðar hafi verið allar viðeigandi ráðstafanir til að gæta öryggis og heilsu starfsmanna bæði við venjulegar og hættulegar aðstæður.

Í því skyni skal í skjalinu:

a) tilgreina sérstakar hættulegar aðstæður á vinnustað, þar með talin tengd starfsemi sem gæti valdið slysum sem líklegt er að hefði alvarlegar afleiðingar fyrir heilsu og öryggi starfsmanna sem í hlut eiga;

b) meta áhættuna sem er samfara hinum sérstöku hættulegu aðstæðum sem um getur í a-lið;

- c) sýnt fram á að nægilegar varúðarráðstafanir hafi verið gerðar til að forðast slys sem um getur í a-lið til að koma í veg fyrir að slysum fjölgi og til að unnt sé að flytja starfsmenn fljótt og örugglega brott af vinnustaðnum í neyðartilvikum;
- d) sýnt fram á að stjórnunarkerfi séu fullnægjandi þannig að þau uppfylli skilyrði sem sett eru í tilskipun 89/391/EBE og þessari tilskipun, bæði við venjulegar og hættulegar aðstæður.

- 1.2. Vinnuveitandi skal fylgja málsmeðferð og fyrirkomulagi sem mælt er fyrir um í öryggis- og heilsuskjalinu á skipulags- og framkvæmdastigi allra helstu þátta sem þessi tilskipun tekur til.
- 1.3. Vinnuveitendur sem eru ábyrgir fyrir ólíkum vinnustöðum skulu hafa samvinnu, þegar við á, um að semja öryggis- og heilsuskjöl og um nauðsynlegar ráðstafanir til að tryggja öryggi og heilsu starfsmanna.

1. Eldvarnir og slökkvistarf

- 2.1. Gera skal viðeigandi varúðarráðstafanir, eins og tilgreint er í öryggis- og heilsuskjalinu sem um getur í 1.1., til að greina eldsupptök og koma í veg fyrir að eldur kvikni og breiðist út.
Þar sem við á skal koma fyrir eldtraustum veggjum til að aðskilja svæði þar sem eldhætta er mikil.
- 2.2. Nægilega öflug eldvarnar-, slökkvi- og viðvörunarkerfi skulu vera fyrir hendi á öllum vinnustöðum í samræmi við þá hættu sem tilgreind er í öryggis- og heilsuskjalinu sem um getur í lið 1.1.

Þessi kerfi eru meðal annars:

- eldskynjunarkerfi,
- brunaviðvörunarkerfi,
- brunavatnskerfi,
- brunahanar og -slöngur,
- vatnsflæðikerfi og vatnseftirlitstæki,
- sjálfvirk vatnsúðunarkerfi,
- kerfi til að slökkva gaselda,
- froðukerfi,
- handslökkvitæki,
- búnaður slökkviliðsmanna.

- 2.3. Ósjálfvirkur slökkvibúnaður skal vera innan handar, einfaldur í notkun og, þar sem þörf krefur, varinn fyrir skemmdum.
- 2.4. Verndaráætlun þar sem fram kemur til hvaða forvarnarráðstafana skal gripið til brunavarna, eldskynjunar og slökkvistarfa á vinnustaðnum.
- 2.5. Neyðarkerfi skulu aðskilin eða á annan hátt varin eins og nauðsynlegt er fyrir óhöppum til að tryggja að neyðarráðstafanir komi að gagni í neyð.
Slík kerfi skulu vera tvöföld þar sem við á.
- 2.6. Slökkvibúnaðurinn skal auðkenndur með skiltum í samræmi við þær innanlandsreglur sem settar hafa verið til að framfylgja tilskipun 92/58/EBE.
Föstum skiltum skal komið fyrir á viðeigandi stöðum og skulu þau vera varanleg.

3. Fjarstýring í neyðartilvikum

- 3.1. Ef þess er krafist í öryggis- og heilsuskjalinu sem um getur í lið 1.1. skal setja upp búnað með fjarstýringu ef neyðarástand skapast.
Búnaður ef þessu tagi skal innihalda eftirlitsstöðvar á heppilegum stöðum sem nota má í neyðartilvikum, þar með talið ef nauðsyn krefur, eftirlitsstöðvar á öruggum mótsstöðum og brottflutningsstöðum.
- 3.2. Búnaður sem hægt er að fjarstýra sem um getur í lið 3.1., skal að minnsta kosti innihalda loftræstikerfi, neyðarrofa fyrir búnað sem getur orsakað bruna, kerfi til að koma í veg fyrir að eldfimir vökvar og gas sleppi út, eldvarnir og eftirlit með borholum.

4. *Samskiptakerfi til almennra nota og til nota í neyðartilvikum*
- 4.1. Sé þess krafist samkvæmt öryggis- og heilsuskjalinu sem um getur í lið 1.1. skal á hverjum vinnustað þar sem starfsmenn eru vera:
- hljóð- og sjónrænt kerfi sem getur sent viðvörumerki til allra mannaðra hluta vinnustaðarins eftir þörfum;
  - hljóðkerfi sem heyrir greinilega í alls staðar innan stöðvarinnar þar sem starfsmenn eru oft staddir.
  - kerfi sem hægt er að nota til samskipta við strand- og björgunarstöðvar.
- 4.2. Slík kerfi skulu vera starfhæf þótt neyðarástand skapist.
Auk hljóðrænu kerfanna skal vera hendi samskiptakerfi sem er ekki háð orku frá viðkvæmum orkuveitum.
- 4.3. Búnaði til að gangsetja viðvörunarbúnað skal komið fyrir á hentugum stöðum.
- 4.4. Þegar starfsmenn eru staddir á vinnustöðum sem eru ekki venjulega mannaðir skal koma fyrir viðeigandi samskiptakerfum til nota fyrir þá.
5. *Öruggir mótsstaðir og viðveruskrár*
- 5.1. Gera skal viðeigandi ráðstafanir til að verja brottflutningsstaði og örugga mótsstaði fyrir hita, reyk og, eins og hægt er, áhrifum sprengingar og að tryggja að undankomuleiðir til og frá brottflutningsstöðum og öruggum mótsstöðum séu greiðar.
Þessar ráðstafanir verða að vera þannig að þær verndi starfsmenn nægilega lengi til að hægt sé að skipuleggja og framkvæma undankomu og björgun þegar með þarf.
- 5.2. Sé þess krafist samkvæmt öryggis- og heilsuskjalinu, sem um getur í 1.1., skal á öðrum vernduðu staðanna sem tilgreindir eru í 5.1. vera viðeigandi aðstaða þar sem tryggt er að hægt sé að fjarstýra búnaðinum sem tilgreindur er í 3. lið í þessum C-hluta og hafa samskipti við strand- og björgunarstöðvar.
- 5.3. Öruggir mótsstaðir og brottflutningsstaðir skulu vera greiðlega aðgengilegir frá afþreyingar- og vinnustöðum.
- 5.4. Á hverjum öruggum mótsstað skal halda skrá yfir nöfn starfsmanna sem skipað er niður á mótsstaðinn og skal henni haldið við og hún höfð til sýnis.
- 5.5. Skrá yfir starfsmenn sem falið hefur verið að inna af hendi tiltekna skyldur ef neyðarástand skapast skulu vera fyrir hendi og til sýnis á hentugum stöðum á vinnustað.
Nöfnin skulu skráð í skriflegu leiðbeiningarnar sem um getur í lið 3.6. í A-hluta.
6. *Brottflyttings- og flóttaaðferðir*
- 6.1. Starfsmenn skulu þjálfaðir í viðeigandi aðgerðum í neyðartilvikum.
Auk almennrar neyðarþjálfunar skulu starfsmenn hljóta þjálfun sem miðast sérstaklega við vinnustaðinn og skal hún tilgreind í öryggis- og heilsuskjalinu sem um getur í lið 1.1. um þann vinnustað.
- 6.2. Starfsmenn skulu hljóta nægilega víðtæka þjálfun í aðferðum til að bjarga lífi sínu, að teknu tilliti til þeirra viðmiðana sem mælt er fyrir um í öryggis- og heilsuskjalinu sem um getur í lið 1.1.
- 6.3. Hentugar og nægilega góðar aðferðir til brottflyttings í neyðartilviki og aðferðir til að yfirgefa vinnustaðinn beint í sjóinn skulu vera á hverjum vinnustað.
- 6.4. Semja skal neyðaráætlun um björgun á sjó og brottflytning starfsmanna af vinnustöðum.
Samkvæmt áætluninni, sem á að byggjast á öryggis- og heilsuskjalinu sem um getur í 1.1., skal kveðið á um björgunarskip og þyrlur og þar skulu vera viðmiðanir um burðargetu og viðbragðstíma björgunarskipa og björgunarþyrlna.
Sá viðbragðstími sem krafist er skal tilgreindur í öryggis- og heilsuskjalinu fyrir hverja stöð.
Björgunarskip skulu hönnuð og búin með það í huga að uppfylla kröfur um brottflytning og björgun.

- 6.5. Björgunarbátar, gúmbjörgunarbátar, björgunarhringir og björgunarvesti skulu uppfylla eftirtaldar lágmarkskröfur:
- vera hentug og búin þannig að þau viðhaldi lífi í nægilega langan tíma,
  - vera nægilega mörg fyrir alla starfsmenn sem kunna að vera viðstaddir,
  - vera af tegund sem hentar vinnustaðnum,
  - vera vel smíðuð og úr hentugu efni að teknu tilliti til björgunarhlutverks þeirra og aðstæðna sem þau kunna að vera notuð við, auk þess sem þau skulu vera tilbúin til notkunar, og
  - vera þannig á litinn að þau séu áberandi þegar þau eru í notkun og búin tækjum sem gera notandanum kleift að vekja athygli björgunarmanna á sér.
- 6.6. Nægilega öflugur björgunarbúnaður skal vera til taks til tafarlausrar notkunar.
7. *Öryggisæfingar*
- Halda skal öryggisæfingar með reglulegu millibili á öllum vinnustöðum þar sem starfsmenn eru venjulega viðstaddir og þar sem:
- starfsmenn sem hafa tilteknum skyldum að gegna ef neyðarástand skapast sem felur í sér notkun, meðhöndlun og starfrækslu neyðarbúnaðar eru þjálfaðir og prófaðir í meðferð slíks búnaðar, að teknu tilliti til þeirra viðmiðana sem mælt er fyrir um í öryggis- og heilsuskjalinu sem um getur í lið 1.1.
Þar sem við á skulu starfsmenn einnig æfðir í rétttri notkun, meðhöndlun eða starfrækslu þessa búnaðar,
  - allur neyðarbúnaður sem notaður er í æfingunni er skoðaður, hreinsaður og, er við á, endurhlaðinn eða skipt um hann, auk þess sem öllum handbúnaði sem notaður er aftur skal skilað til þeirra staða þar sem hann eru venjulega geymdur.
  - sannprófa skal hvort björgunarbátar eru í nothæfu ástandi.
8. *Hreinlætisaðstaða*
- 8.1. *Búningsherbergi og fataskápar*
- 8.1.1. Starfsmönnum skulu veitt afnot af viðeigandi búningsherbergjum ef þeir eiga að vera í sérstökum vinnufötum og óæskilegt er af heilsufarsástæðum eða ekki sæmir að þeir hafi fataskipti í öðrum herbergjum.
Búningsherbergi skulu vera auðveld aðgöngu, nægilega rúmgóð og sætum búin.
- 8.1.2. Búningsherbergi skulu vera nægilega stór og útbúin þannig að hver starfsmaður geti geymt fót sín í læstri hirslu meðan á vinnu stendur.
Ef aðstæður krefjast, svo sem vegna hættulegra efna, raka eða óhreininda, skulu vera sérstakir skápar fyrir vinnuföt og aðrir fyrir einkafatnað starfsmanna.
Unnt skal vera að þurrka blaut vinnuföt.
- 8.1.3. Búningsherbergi karla og kvenna skulu vera aðskilin eða notkun þeirra aðskilin.
- 8.1.4. Ef búningsherbergja er ekki þörf samkvæmt fyrstu málsgrein í lið 8.1.1 skal hver starfsmaður hafa til umráða stað þar sem hann getur geymt fót sín.
- 8.2. *Steypiböð og þvottaaðstaða*
- 8.2.1. Auk þeirrar aðstöðu sem er fyrir hendi á öllum afþreyingarsvæðum skal, ef nauðsyn krefur, sjá starfsmönnum fyrir viðeigandi klefum með fullnægjandi aðstöðu til steypibaða og þvottar í grennd við vinnustaðina.
- 8.3. *Salerni og handlaugar*
- Auk þeirrar aðstöðu sem er fyrir hendi á öllum afþreyingarsvæðum skal, ef nauðsyn krefur, sjá starfsmönnum fyrir salernum og handlaugum í grennd við vinnustaðinn.
Salerni karla og kvenna skulu vera aðskilin eða notkun þeirra aðskilin.
9. *Skyndihjálp og búnaður*
- 9.1. Séð skal fyrir einni eða fleiri sjúkrastofum í samræmi við stærð stöðvarinnar og þá tegund starfsemi sem þar fer fram.
- 9.2. Sjúkrastofurnar skulu vera búnar hentugum tækjum, aðstöðu og lyfjum og nægilega margir sérhæfðir starfsmenn skulu vera til staðar eftir aðstæðum til að veita skyndihjálp eða, ef við á, meðferð undir leiðsögn skráðs læknis (sem er eða er ekki viðstaddur).

- Þær skulu auðkenndar með skiltum í samræmi við þær innanlandsreglur sem settar hafa verið til að framfylgja tilskipun 92/58/EBE.
- 9.3. Einnig skal búnaður til að veita slösuðum skyndihjálpi vera alls staðar tiltækur þar sem þess er þörf vegna aðstæðna á vinnustaði.
- Búnaður þessi skal greinilega merktur með skiltum og greiðlega aðgengilegur.
10. *Íveruaðstaða*
- 10.1. Sé það nauðsynlegt vegna eðlis, umfangs og tímalengdar framkvæmda skal vinnuveitandi einnig sjá starfsmönnum fyrir íveruaðstöðu sem skal:
- vera nægilega vernduð gegn áhrifum sprenginga, innstreymi reyks og gass og íkveikju og útbreiðslu elds eins og tilgreint er í öryggis- og heilsuskjalinu sem um getur í lið 1.1.,
  - vera nægilega vel búin loftræstingu, upphitun og lýsingu,
  - hafa á hverri hæð að minnsta kosti tvær sjálfstæðar útgönguleiðir sem liggja til flóttaleiða,
  - vera varin gegn hávaða, lykt og gufum frá öðrum svæðum sem kunna að vera heilsuspillandi og gegn veðri og vindum,
  - vera aðskilin frá vinnustöðvum og staðsett fjarri hættulegum svæðum.
- 10.2. Í slíkri íveruaðstöðu skulu vera nægilega mörg rúm eða kojur fyrir þann fjölda einstaklinga sem búist er við að sofa á staðnum.
- Herbergi sem ætluð eru til svefnaðstöðu skulu vera nægilega rúmgóð þannig að íbúar þeirra geti geymt fót sín þar. Svefnherbergi fyrir karla og konur skulu vera aðskilin.
- 10.3. Í slíkri íveruaðstöðu skulu vera nægilega mörg steypiböð og þvottaaðstaða með rennandi, heitu og köldu vatni. Baðklefar karla og kvenna skulu vera aðskildir eða notkun þeirra aðskilin.
- Steypiböð skulu vera nægilega rúmgóð þannig að hver starfsmaður geti þvegið sér hindrunarlaust og með nægilegu hreinlæti.
- 10.4. Í tengslum við svefnaðstöðu skulu vera nægilega mörg salerni og handlaugar.
- Aðstaða sem þessi fyrir karla og konur skal vera aðskilin eða notkun þeirra aðskilin.
- 10.5. Hreinlæti í svefnaðstöðu og búnaður hennar skal vera fullnægjandi.
11. *Þyrlustarfsemi*
- 11.1. Þyrlupallar við vinnustaði skulu vera nægilega stórir og staðsettir þannig að greiðlega gangi fyrir stærstu þyrlur að nota þá við erfiðustu aðstæður sem búast má við í sambandi við þyrlustarfsemi.
- Þyrlupallurinn skal vera þannig hannaður og byggður að hann nýtist til þeirra nota sem til var ætlast.
- 11.2. Í næsta nágrenni við þyrlupallinn skal vera nauðsynlegur búnaður til nota ef slys verður og nauðsynlegt er að flytja slasaða með þyrlum.
- 11.3. Á vinnustaði þar sem starfsmenn gista skulu við notkun þyrlna vera nægilega margir starfsmenn til staðar á þyrlupalli sem eru þjálfaðir í öryggisviðbrögðum í neyðartilvikum.
12. *Bygging stöðva á hafi úti — öryggi og stöðugleiki*
- 12.1. Gera skal allar nauðsynlegar ráðstafanir við byggingu stöðva á hafi úti til að tryggja að öryggi og heilbrigði starfsmanna í jarðefnanámi með borunum.
- 12.2. Undirbúningi vegna byggingar stöðva á hafi úti skal hagað þannig að öryggi stöðvanna og stöðugleiki sé tryggður.
- 12.3. Búnaður sá sem notaður er við byggingarframkvæmdirnar sem um getur í 12.1. skal vera þannig gerður að áhætta starfsmanna í jarðefnanámi með borunum sé takmörkuð að teknu tilliti til venjubundinna aðstæðna svo og neyðarástands.